

Habitatonderzoek overwinterende Blauwe Kiekendieven in grensstreek Overijssel - Duitsland

Stichting Roofvogelecologie & Landgebruik

“Een Achterhoeks-Twentse samenwerking”

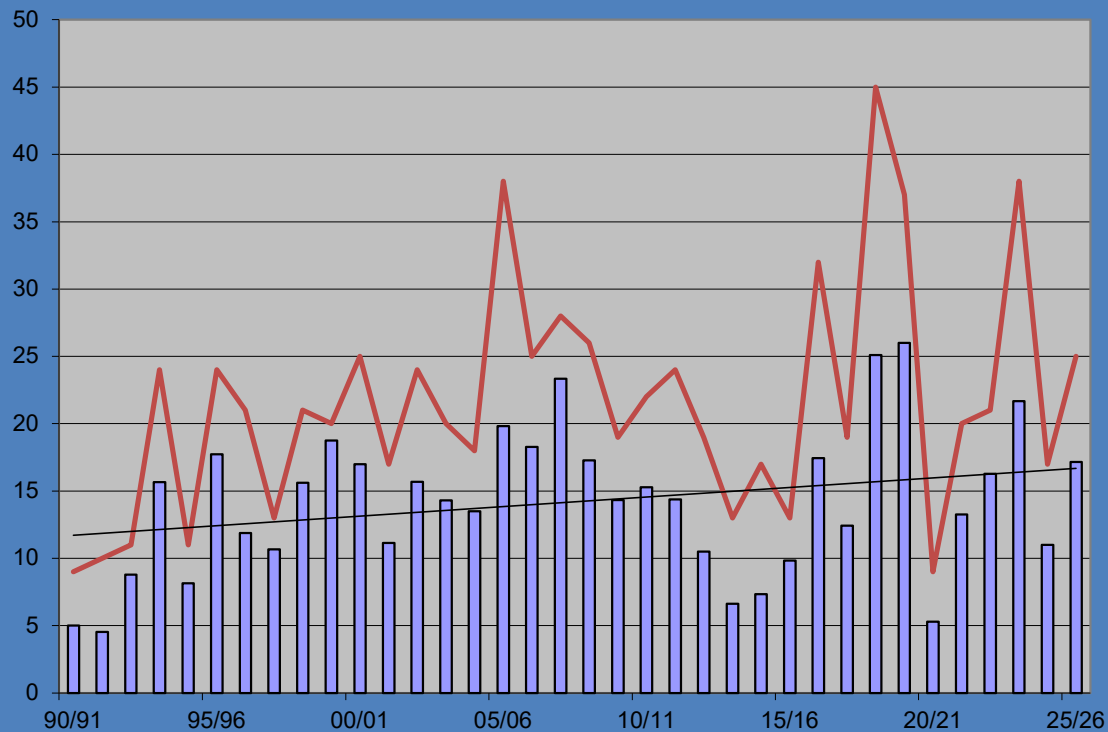

Stichting
Roofvogelecologie &
Landgebruik

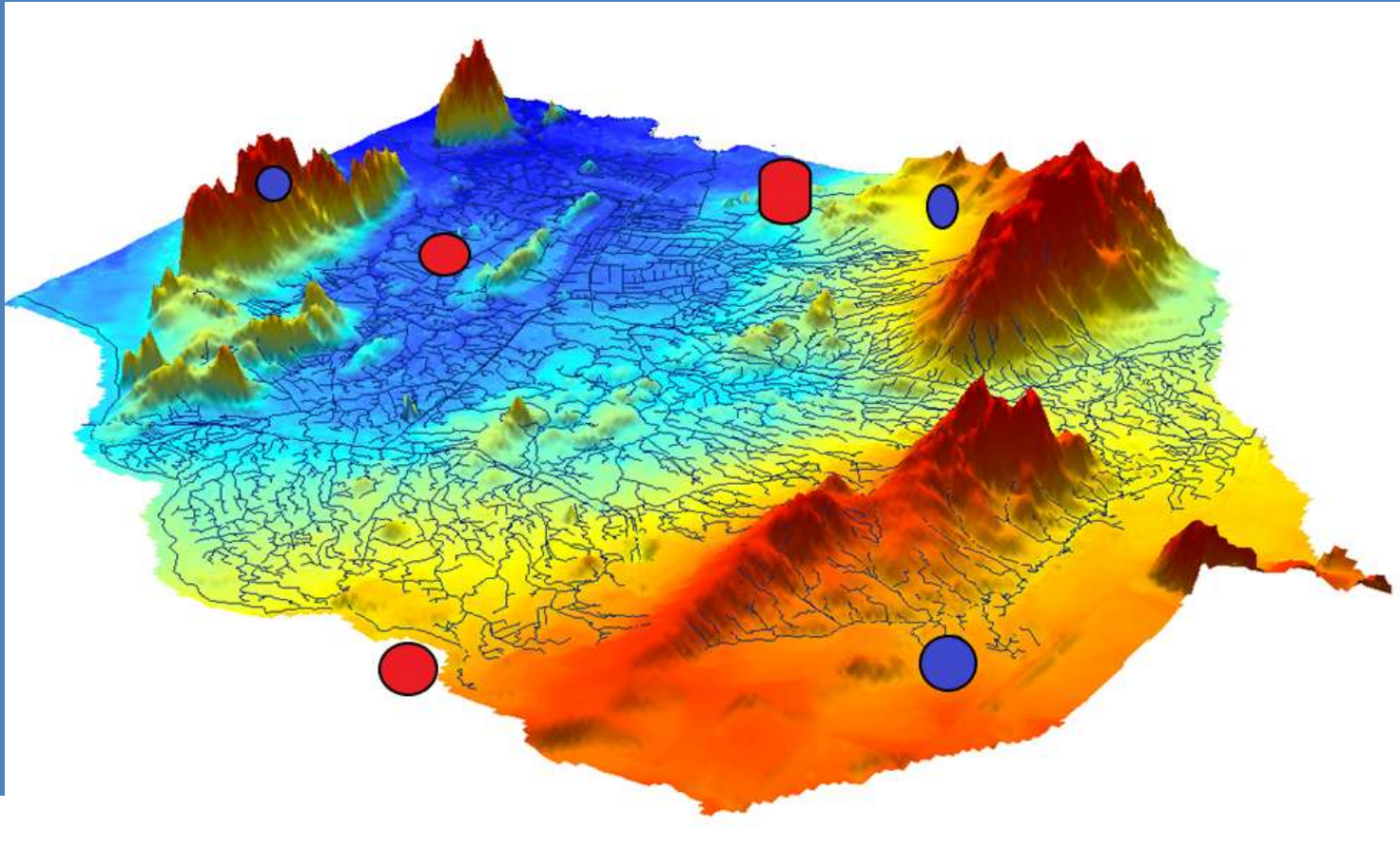
Inhoud

- 1) Vraagstelling
- 2) Aanleiding
- 3) Vangen en zenderen
- 4) Enkele kiekken uitgelicht
- 6) Slaapplaatsen
- 7) Dieet
- 8) Foerageren
- 9) Broedherkomst en trekroutes

Aanleiding in Engbertsdijkerven

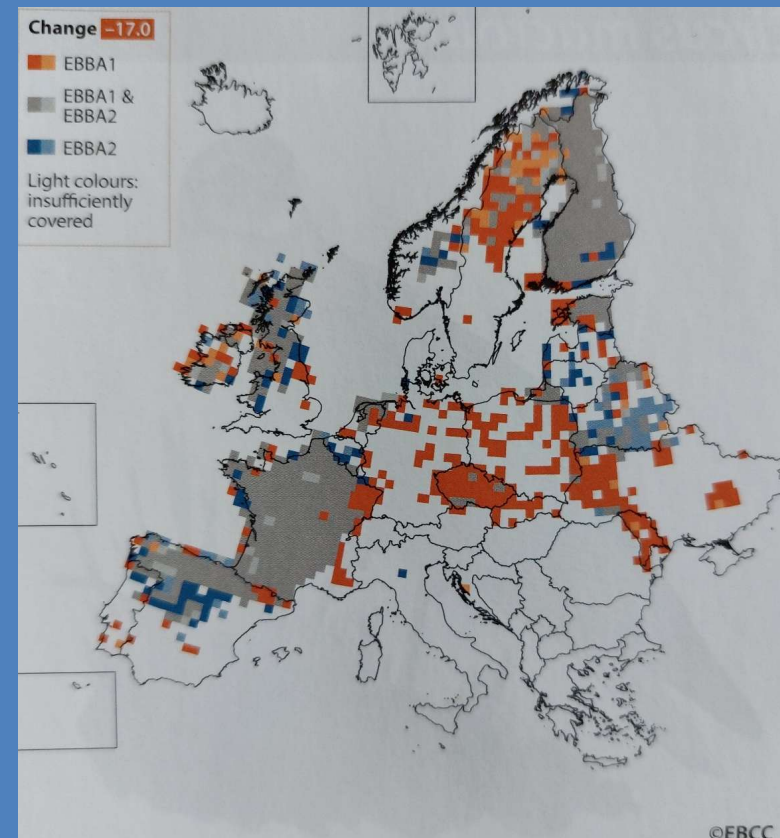

Slaapplaatsen in de regio

Krimp areaal en populaties

- Krimp broedareaal
- Afname broedpopulatie in veel landen
- Afhankelijk landbouwareaal

Vraagstelling habitatonderzoek

- Relatie tussen situering slaapplaatsen en foerageerlocaties?
 - Plaatstrouw aan slaapplaats?
 - Rondzwerven langs slaapplaatsen?
 - Keren kieken een volgende winter terug?
- Kwaliteit slaaplocaties in hoogvenen?
 - Wat zijn de voordelen van slapen in hoogveen?
- Kwaliteit foerageerlocaties?
 - Waar liggen de betere voedselhabitats?
 - Welk landgebruik/beheer hebben deze voedselhabitats?
 - Zijn er verschillen in voedselhabitats door de muizencycli?
- Broedherkomst?
 - Waar broeden onze kieken?
 - Waar liggen belangrijke stopgebieden tijdens trek?

Stichting
Roofvogelecologie &
Landgebruik

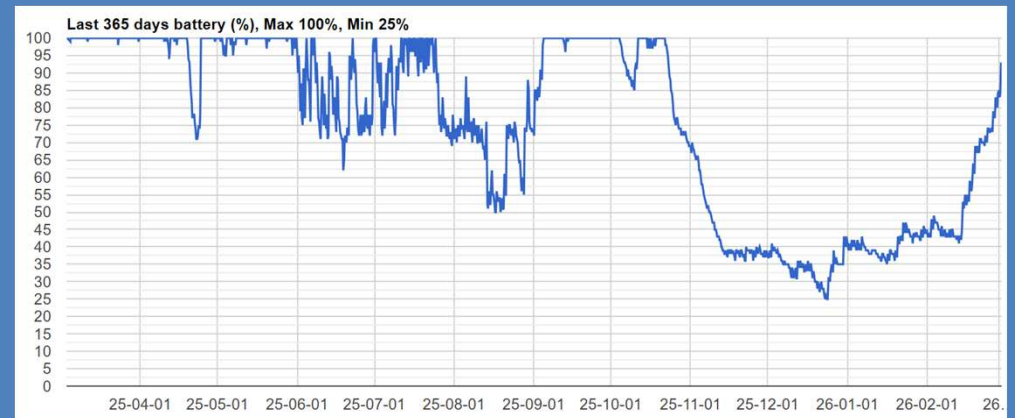
Vangen en zenderen

- Wet op Dierproeven (WED)
- Studie protocol
- Ontheffing via NVWA
- Vangprotocol -> monitoren vogels op gedrag/stress
- Vogel binnen 60 minuten los
- Inspectie door NVWA
- Doel is volgen 15 – 20 vogels
- Vergelijk tussen winters met verschillen in muizenaanbod

Vangen en zenderen

- GPS-GSM loggers (Ornitela)
- Circa 12 gram < 3% gewicht
- 0,25 - 12 posities/uur
- Zonnepaneeltje
- Batterijcapaciteit bepaald aantal posities

Vangen en zenderen

Uitdaging is vangen vrouwen!

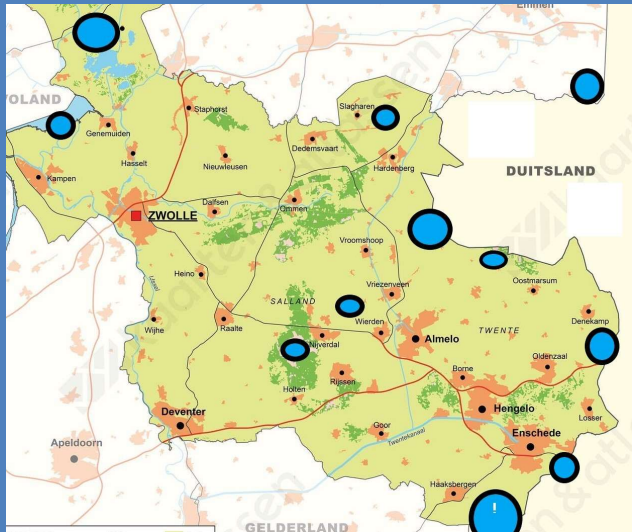
Winter		Geslacht	Kleed
2023-2024	Kevin	man	adult
	Ruben	man	2kj
2024-2025	Rick	man	adult
2025-2026	Dick	man	3kj
	Elias	man	2kj
	Leen	man	adult
	Henkjan	man	adult

Stichting
Roofvogelecologie &
Landgebruik

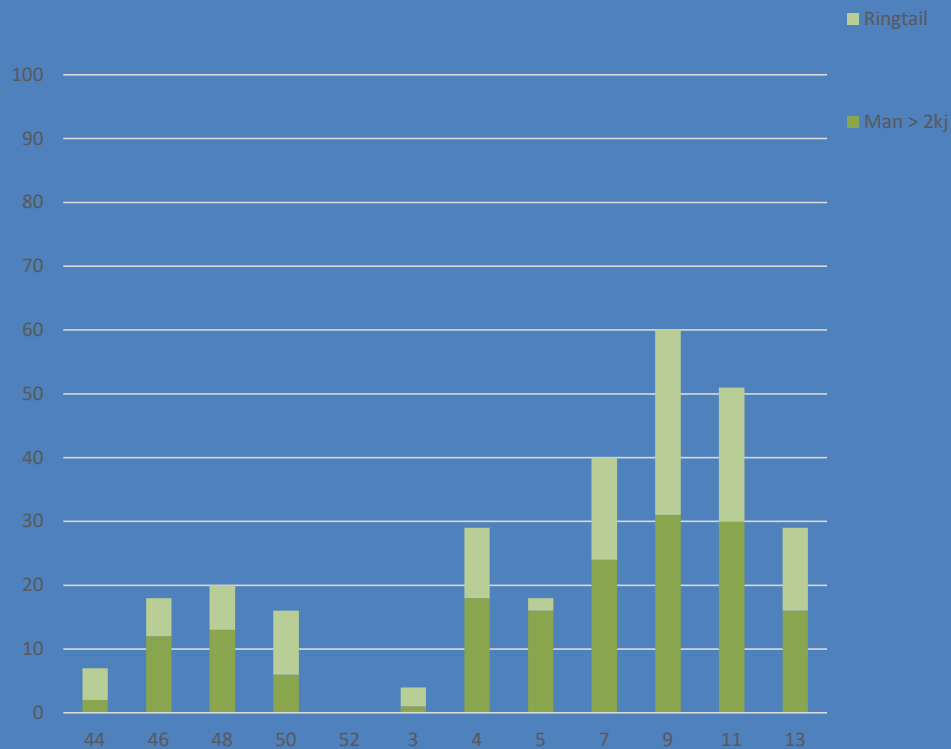
Gemeenschappelijke slaapplaatsen

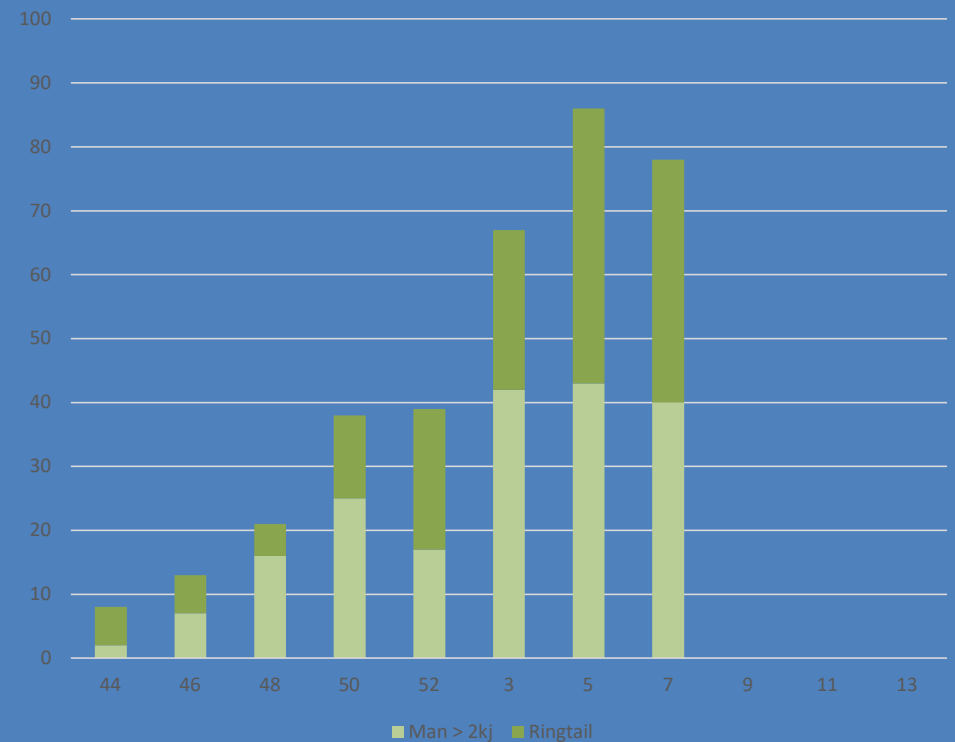
Gebied	Habitat	Gemiddeld	Maximum
Engbertsdijkerven	Hoogveen	10 – 25	>40
Haaksbergerveen	Hoogveen	5 – 15	>30
Wierdense veld	Hoogveen	1 – 15	>30
Springendal	Droge heide	<5	5
Aamsveen	Hoogveen	<5	4
Haarleberg	Droge heide	<5	10

Aantallen op 3 + 3 slaapplaatsen Twente

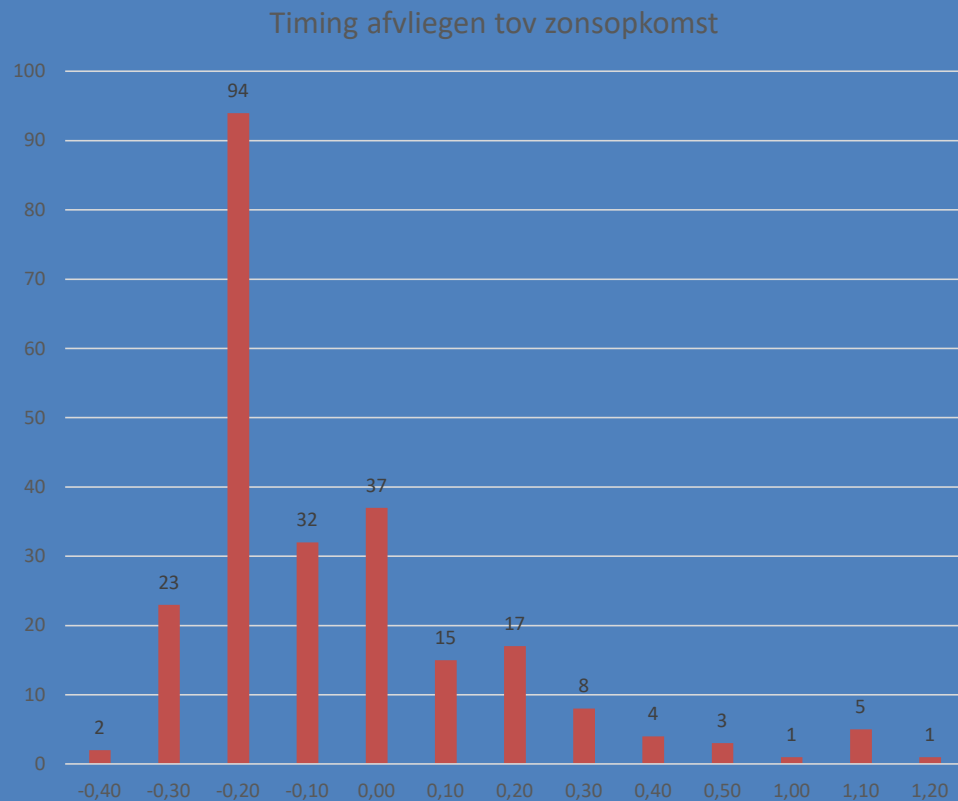
2024-2025

2025-2026

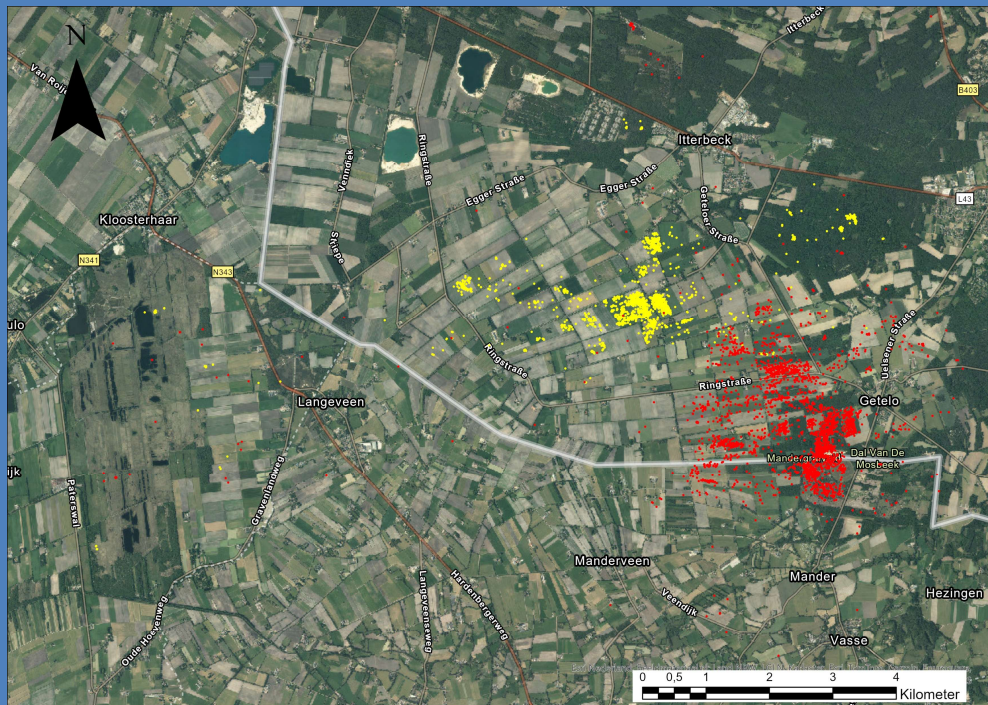

Avond- versus ochtendtelling?

- Analyse 3 winters (25 combinaties van 2 tellingen)
- Grootste verschillen bij grote aantallen
- Ochtendtelling nauwkeuriger
- Avondtelling voor kleedherkenning
- Belangrijkste “foutenbronnen”:
 - Waarnemers
 - Telposities tov slaaplocaties

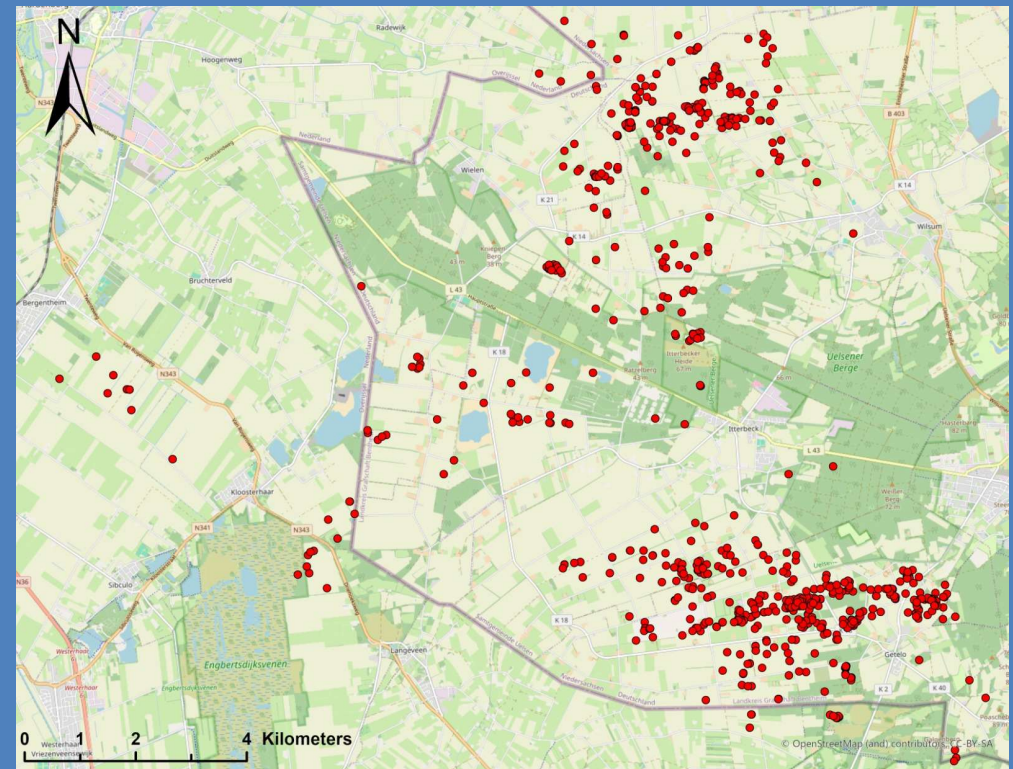
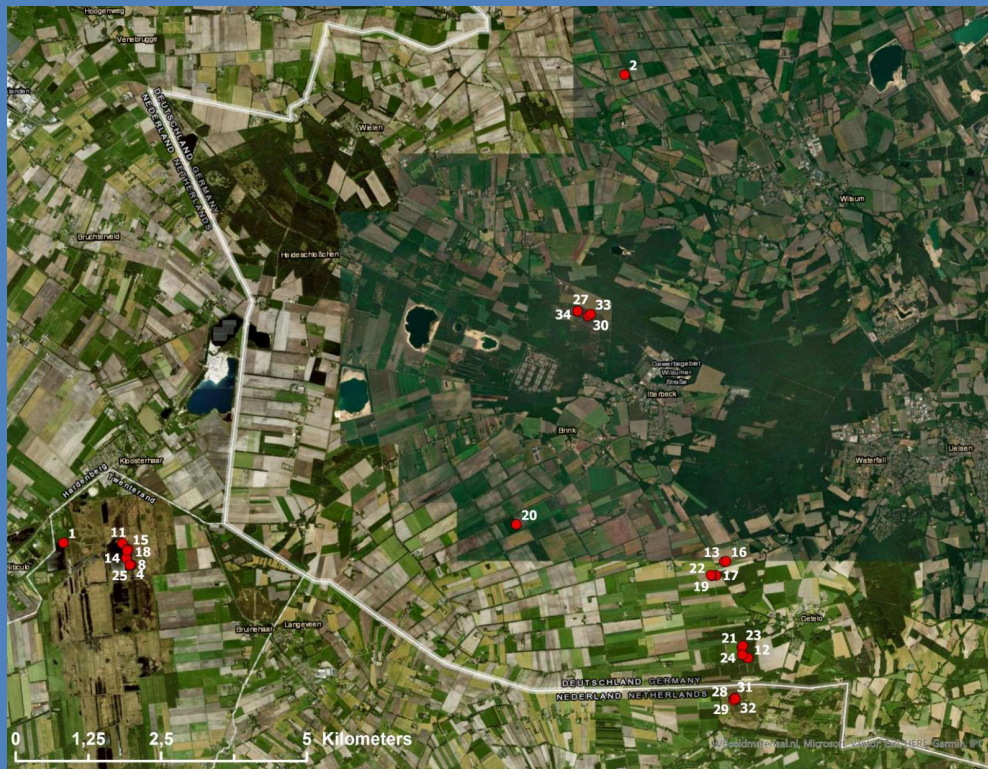
Uitgelicht Kevin en Ruben na vangen op 27 feb 24 niet meer in Evenen

- Muizenrijke situatie,
- Slaaplocaties in homerange:
 - bos,
 - raaigras,
 - wintergraan,
 - groenbemester en
 - heidevegetaties

Uitgelicht Elias (21 jan 2026 Evenen)

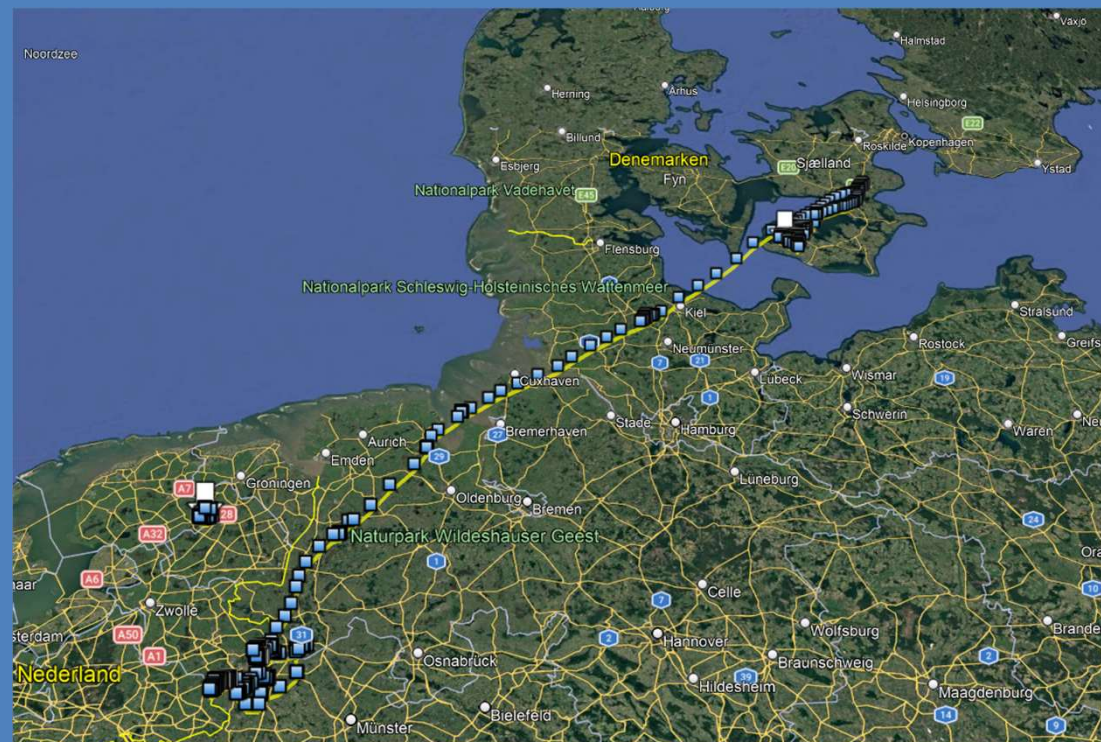
Slaaplocaties Foerageerlocaties max 13 km

Uitgelicht Rick (4 mrt 2025 Engbertsdijksvenen)
22 dec 2025 – 4 mrt 2026 Fochteloerveen
max afstand 6 – 7 km

Uitgelicht Leen (4 feb 2026 Haaksbergerveen) 4 – 16 feb 2026 Haaksbergerveen 19 – 25 feb Kremers/Oldenzaalseveen

Gemeenschappelijk slapen en veiligheid?

2 mrt 2024 man 2kj geplukt! 28 dec 2025 man ad

Stichting
Roofvogelecologie &
Landgebruik

Dieet

- Analyse braakballen:
 - Verzamelmonsters op grote gemeenschappelijke slaapplaatsen
 - maandelijks verzamelen (afhankelijk van sneeuw, vorst en rijp)
 - Zenderkieken via nachtelijke GPS-posities (foto braakbal Rick van 2 mrt 2026)

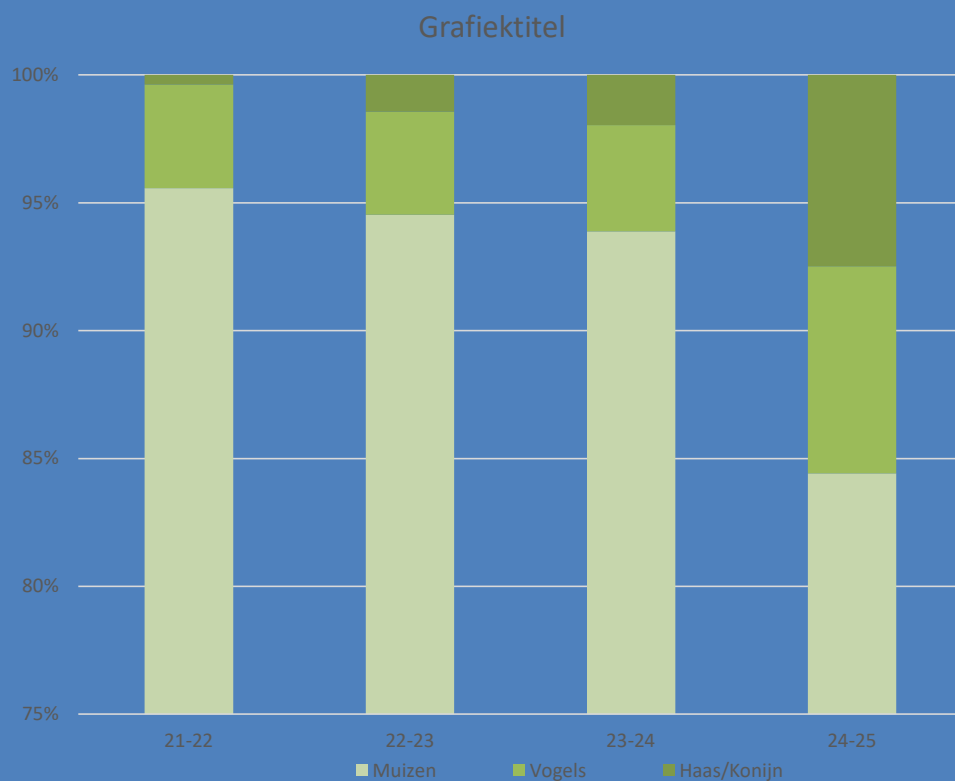

Dieet

Winter		Geslacht	Kleed	Vulling krop
2023-2024	Kevin	man	adult	1
	Ruben	man	2kj	3
2024-2025	Rick	man	adult	3
2025-2026	Dick	man	3kj	2
	Elias	man	2kj	3
	Leen	man	adult	1
	Henkjan	man	adult	2

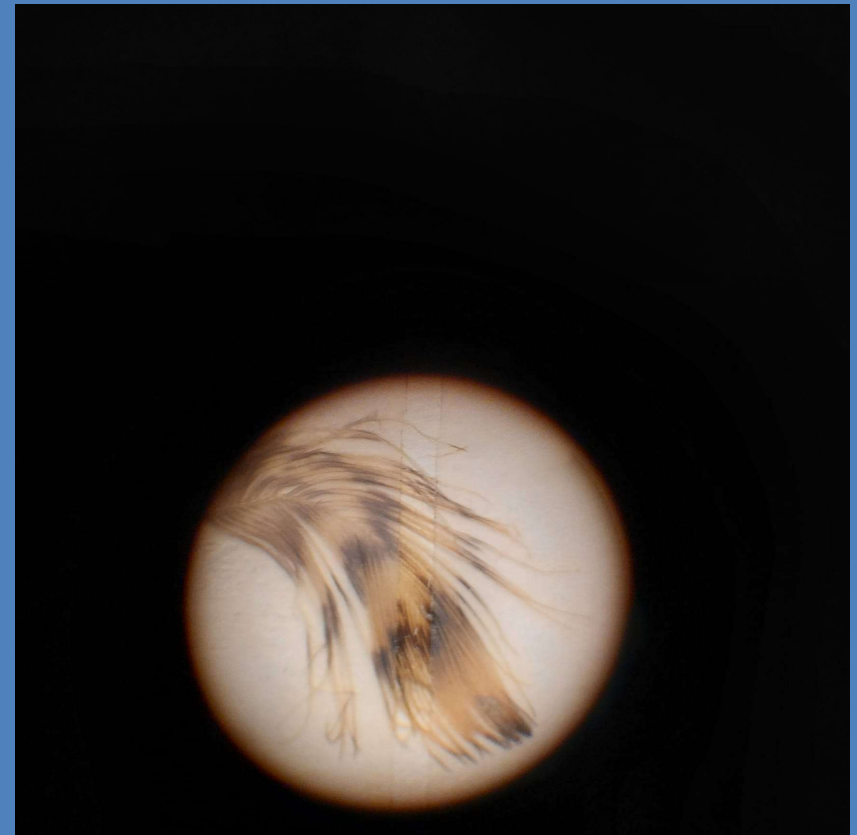

Dieetanalyse verzamelmonsters 150 – 200 bb

	Totaal	Procentueel
Patrijs	1	0,8%
Waterral	3	2,4%
Duif spec	2	1,6%
Houtsnip	2	1,6%
Bokje	2	1,6%
Roodborst	40	32,5%
Witte kwikstaart	1	0,8%
Graspieper	4	3,3%
Pieper spec.	2	1,6%
Merel	2	1,6%
Zanglijster	2	1,6%
Koperwiek	8	6,5%
Lijster spec.	8	6,5%
Koolmees	4	3,3%
Winterkoning	7	5,7%
Spreeuw	7	5,7%
Putter	1	0,8%
Geelgors	7	5,7%
Rietgors	2	1,6%
Zangvogel spec.	18	14,6%
Totaal	123	100,0%

Veerresten (hulp van Wim van Boekel)

Foerageren; muizenbemonstering

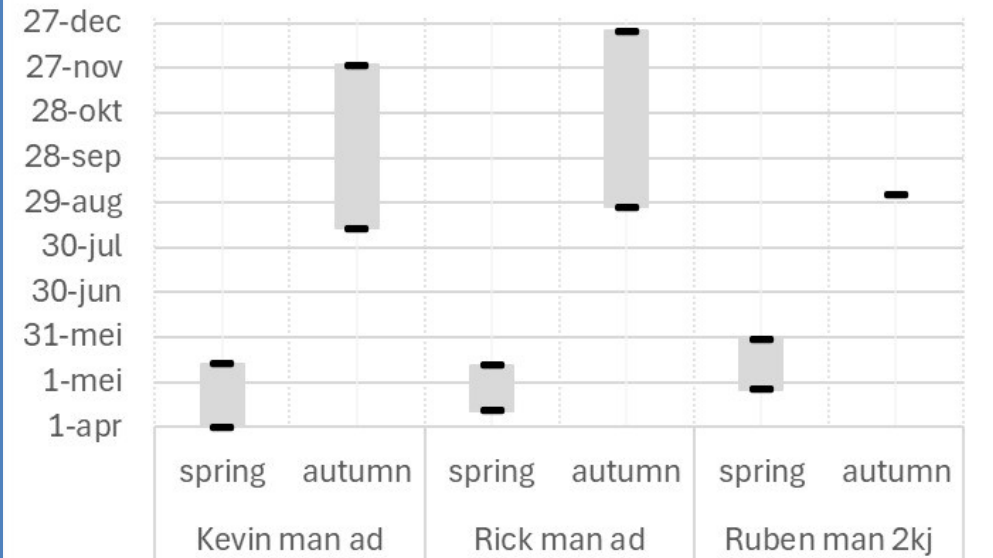
Zenderkiek	Gem aantal holletjes/punt	N = aantal punten
Kevin 2024	3,22	100
Ruben 2024	1,24	289
Rick 2026	1,13	360
Dick 2026	1,75	246
Elias 2026	1,0	349
Leen 2026	0,85	261

Foerageren

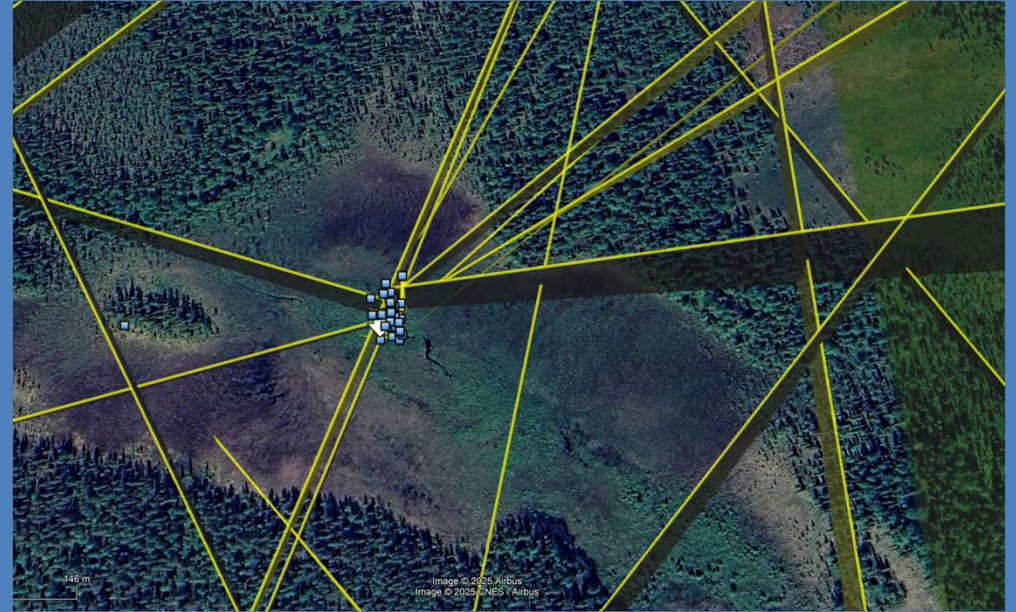

- 3 plots systematiek WG-KCA:
 - Rauwbloksweg (Evenen)
 - Hexelsche flier (Wierdense veld)
 - Getelo-Itterbeck (Evenen)
- Toevoegen:
 - Buurse/Ammeloe (Hveen)
 - Zunasche heide (Wierdense veld)
 - Foerageren protocolleren

Broedherkomst en trekroutes

Broedherkomst Rick Fins Lapland

Stichting
Roofvogelecologie &
Landgebruik

Vraagstelling habitatonderzoek

- Relatie tussen situering slaappleatsen en foerageerlocaties?
 - Kevin keerde eind november 2025 terug
 - Rick tot 5 mrt plaatstrouw aan Fochteloerveen
 - Voorjaar 2026 3 vogels “vroeg vertrokken”
- Kwaliteit slaaplocaties in hoogvenen?
 - Voordelen slapen in hoogveen?
 - Ook individueel slapen in hoogvenen en in cultuurland
- Kwaliteit foerageerlocaties?
 - waterwinningslocaties Getelo
 - vogelakkers
 - Ook muizenkolonies in intensieve graslanden
- Broedherkomst?
 - Fins lapland en Russisch Karelië
 - Stopgebieden Finland, Zweden en baltische staten

www.roofvogel-ecologie.com

- Email:
info@roofvogelecologie.com
- Abonneren op nieuwsbrief
- Dank voor uw aandacht

